

DINÀMICA GENERAL DE CERCA EN UNA BASE DE DADES

Edició octubre 2005

Diferència entre una base de dades i un catàleg de biblioteca

La funció principal de les bases de dades és identificar els documents existents sobre un tema determinat d'acord amb el requeriment d'informació que ha fet l'usuari i informant de l'existència d'aquells documents independentment de la seva localització física. Aquesta és una de les diferències bàsiques entre una base de dades i un catàleg.

Hem de tenir present que un catàleg únicament informa dels documents existents a una biblioteca o grups de biblioteques determinats, i de la seva disponibilitat. Les bases de dades, per la seva banda, no van lligades amb els documents de cap centre en concret, sinó que informen d'allò publicat sobre un tema en funció de la seva cobertura temàtica i temporal.

Un cop obtinguts els resultats d'una cerca, hem de consultar els catàlegs de biblioteques per tal de localitzar físicament els documents que ens interessin, excepte quan la base de dades que consultem inclou el text complet dels documents.

Ens podem trobar que el document de la referència bibliogràfica que hem extret d'una base de dades no pertanyi a la col·lecció de les biblioteques de la UAB i, per tant, no aparegui al seu catàleg. Aleshores es pot recórrer al servei de **préstec interbibliotecari** i obtenció de documents per accedir físicament al document que ens interessa.

Dinàmica general de cerca : principis bàsics

Primer haurem de **definir la nostra necessitat d'informació** : abans de començar una cerca en una base de dades ens hauríem de plantejar si realment necessitem utilitzar una base de dades, ja que potser satisfem la nostra necessitat d'informació utilitzant un altre tipus de font d'informació com, obres de referència (enciclopèdies, índexs de revistes, manuals...). Si decidim consultar una base de dades hem de perfilar amb exactitud que és el que busquem :

- Definir l'objectiu i la utilització de la cerca (no és el mateix una cerca per una tesis que per un projecte, informe o altre treball d'investigació)
- Concretar què sabem sobre el tema i en quins aspectes estem interessats i quins han de ser exclosos
- Establir factors limitants com el període de cerca, la llengua o el tipus de document

Després hem de **seleccionar la base de dades** que millor s'ajusti a la nostra necessitat d'informació i per tant haurem de conèixer de la base de dades:

- la cobertura temàtica
- la tipologia de documents que inclou
- la cobertura temporal
- la cobertura geogràfica / institucional

És molt important tenir presents aquests conceptes per saber exactament què s'està interrogant i si la base de dades que es consulta és la més apropiada. A més cal tenir en compte el tipus de document que indexa : per exemple, en una base de dades de tesis doctorals no trobarem mai articles de revista

Fixar-nos en l'**estructura de la base de dades**: Les bases de dades estan formades per registres. Cada registre conté tota la informació relativa a un article, llibre o qualsevol unitat documental.

Els registres es divideixen en **camp**s i cada camp conté un tipus d'informació determinada (autor, títol, resum, etc.). A l'hora de fer una consulta en una base de dades és important tenir present que la informació està estructurada en camps i que l'execució de la cerca -i per tant els resultats que obtindrem- estaran determinats per aquesta estructura. Quan fem una cerca podem estar consultant un camp concret o un conjunt de camps determinats. És important fixar-se en l'estructura de la base de dades que consultem per saber quins camps s'han d'interrogar. No tots els camps del registre són camps de cerca.

Establir una estratègia de cerca

Cada base de dades té sistemes diferents de cerca i interrogació, però hi ha una sèrie d'elements comuns que totes segueixen i que ens ajuden a encetar una cerca. Cal que considerem totes les paraules i frases que puguin descriure el tema de la cerca (també termes sinònims, relacionats, variacions de sufixos com singulars i plurals, etc.).

Estratègia de cerca	Exemple
Cal començar escrivint una frase que resumeixi el que volem buscar .	Necessito trobar informació sobre la contaminació de l'aire a Barcelona causada pel tràfic
Després identificar paraules o frases que representen els principals conceptes .	• Descriptor 1 : Contaminació de l'aire • Descriptor 2 : Barcelona • Descriptor 3 : Tràfic
Buscar sinònims o possibles termes relacionats . Podem utilitzar diccionaris i thesaurus. Les bases de dades tenen índex de termes alternatius que ens poden facilitar aquesta tasca. Si la base de dades té una cobertura geogràfica àmplia haurem d'afegir els corresponents termes en altres idiomes	• Descriptor 1 : Contaminació de l'aire • Pol·lució • Descriptor 2 : Barcelona • Descriptor 3 : Tràfic • Automòbils • Cotxes
Establir relacions lògiques entre els termes : L'operador AND : Combina les paraules de manera que TOTES estiguin presents a cada un dels registres.	Pol·lució AND cotxes : només recuperariem els documents que continguin els dos termes
L'operador OR : Combina les paraules clau de manera que UNA D'ELLES estigui present a cada un dels registres.	Pol·lució OR cotxes : recuperariem tots els documents que continguin pol·lució, tots els que continguin cotxes, i tots els documents que continguin ambdós termes
L'operador NOT : Combina les paraules clau de manera que UNA D'ELLES estigui present a cada un dels registres, i l'ALTRA NO.	Pol·lució NOT cotxes : recuperariem tots els documents que continguin el terme pol·lució però que no contenen el terme cotxes
Utilitzar el truncament . Els termes poden tenir diferents sufixos (singular, plural, adjectius, etc.), i recuperar totes aquestes variants ens pot ajudar a cercar documents que ens interessin. El truncament permet recuperar el terme tal i com l'hem escrit i els termes amb les variacions de sufixos. La majoria de bases de dades utilitzen els caràcters "*" o bé "\$" per indicar un truncament.	Cotxe* : recuperariem tant cotxe com cotxes automòbil* : recuperariem automòbil, automòbils, automobilístic...

Avaluar els resultats

Si obtenim molts resultats	Si obtenim pocs resultats
• Afegir més termes o descriptors utilitzant l'operador AND per concretar més la cerca • Eliminar truncaments : l'ús inapropiat del truncament pot generar la recuperació d'informació que no ens interessa o que s'allunya molt del nostre tema de cerca • Eliminar descriptors que donin masses resultats • Fer ús de l'opció LIMIT acotar els resultats per any de publicació, per idioma, tipus de material, etc	• Eliminar termes i mantenir el més important • Afegir paraules clau utilitzant l'operador OR • Utilitzar truncaments • Revisar possibles errors tipogràfics • Buscar més sinònims i termes relacionats • Buscar en tots els camps de la base de dades

Què fer amb els resultats que ens interessin

Marqueu els resultats que us interessin, i graveu, imprimeu o envieu-vos per correu electrònic les referències/documents, seguint les instruccions de cada base de dades. Si la base de dades és a text complet, ja disposareu del document. Si el que heu obtingut són referències bibliogràfiques, comproveu si tenim el document consultant el catàleg de les biblioteques de la UAB.